

32001L0084

L 272/32

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

13.10.2001.

DIREKTIVA 2001/84/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 27. rujna 2001.****o pravu slijeđenja u korist autora izvornika umjetničkog djela**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskoga i socijalnoga odbora ⁽²⁾,djelujući u skladu s postupkom utvrđenim člankom 251. Ugovora ⁽³⁾ i s obzirom na zajednički tekst koji je odobrio Odbor za mirenje 6. lipnja 2001.,

budući da:

- (1) U području autorskog prava, pravo slijeđenja neprenosivo je i neotuđivo pravo, koje uživa autor izvornika djela grafičke i likovne umjetnosti, s imovinskim interesom u uzastopnim prodajama dotičnog djela.
- (2) Pravo slijeđenja pravo je proizvodnog karaktera koje omogućuje autoru/umjetniku dobivanje naknade za uzastopne prijenose djela. Predmet prava slijeđenja materijalno je djelo, odnosno medij u koji je ugrađeno zaštićeno djelo.
- (3) Pravo slijeđenja ima za cilj osigurati autorima djela grafičke i likovne umjetnosti udio u gospodarskom uspjehu izvornika svojih umjetničkih djela. Ono pomaže uspostaviti ravnoteže između imovinskog stanja autora djela grafičke i likovne umjetnosti i ostalih stvaratelja koji imaju korist od uzastopnog iskorištavanja svojih djela.
- (4) Pravo slijeđenja sastavni je dio autorskog prava i bitna povlastica autora. Uvođenje takvog prava u svim državama članicama zadovoljava potrebu da se stvarateljima osigura odgovarajuća i ujednačena razina zaštite.
- (5) Prema članku 151. stavku 4. Ugovora, Zajednica mora uzeti u obzir kulturne aspekte u svom djelovanju prema drugim odredbama Ugovora.
- (6) Bernska konvencija za zaštitu književnih i umjetničkih djela određuje da je pravo slijeđenja raspoloživo samo

ako to dopušta zakonodavstvo zemlje kojoj autor pripada. Pravo je stoga neobvezatno i podložno pravilu uzajamnosti. Ono proizlazi iz prakse Suda o primjeni načela nediskriminacije utvrđenog člankom 12. Ugovora, što je vidljivo u presudi od 20. listopada 1993. u spojenim predmetima C-92/92 i C-326/92 Phil Collins i drugi ⁽⁴⁾, kojom je odlučeno da se ne može pozivati na domaće odredbe koje sadrže klauzule o uzajamnosti kako bi se državljanima drugih država članica odbilo priznavanje prava koja se priznaju nacionalnim autorima. Primjena takvih klauzula u kontekstu Zajednice suprotna je načelu jednakog postupanja iz kojeg proizlazi zabrana svake diskriminacije na temelju nacionalnosti.

- (7) U postupku internacionalizacije tržišta Zajednice modernom i suvremenom umjetnošću koji se sada ubrzava pod utjecajem nove ekonomije, u regulatornom kontekstu u kojem vrlo malo država izvan Europske unije priznaje pravo slijeđenja, prijeko je potrebno da Europska zajednica, u okviru svoje vanjske politike, započne pregovore s ciljem da članak 14.b Bernske konvencije postane obavezan.
- (8) Činjenica da to međunarodno tržište postoji i da je povezano s nepostojanjem prava slijeđenja u nekoliko država članica i da postoji nejednakost u pogledu nacionalnih sustava koji priznaju to pravo, nužno je da se utvrde i prijelazne odredbe o stupanju na snagu i temeljne odredbe koje će očuvati konkurentnost europskog tržišta.
- (9) Pravo slijeđenja trenutačno je propisano domaćim zakonodavstvima većine država članica. Takvi zakoni, kad oni postoje, pokazuju određene razlike, posebno u pogledu djela na koja se odnose, onih koji imaju pravo na udio u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela, primijenjenih stopa, transakcija podložnih plaćanju udjela u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela i osnove po kojoj se to sve obračunava. Primjena ili izostanak primjene takvog prava ima značajan utjecaj na okruženje tržišnog natjecanja u okviru unutarnjeg tržišta, budući da je postojanje ili nepostojanje obveze plaćanja na temelju prava slijeđenja element koji svaki pojedinac, koji želi prodati umjetničko djelo, mora uzeti u obzir. To je pravo dakle čimbenik koji pridonosi narušavanju tržišnog natjecanja kao i premještanju prodaje unutar Zajednice.
- (10) Takve nejednakosti u pogledu prava slijeđenja i njegove primjene od strane država članica imaju izravan negativan utjecaj na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta umjetničkim djelima kao što je predviđeno člankom 14. Ugovora. U toj okolnosti članak 95. Ugovora predstavlja odgovarajuću pravnu osnovu.

⁽¹⁾ SL C 178, 21.6.1996., str. 16. i SL C 125, 23.4.1998., str. 8.

⁽²⁾ SL C 75, 10.3.1997., str. 17.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 9. travnja 1997. (SL C 132, 28.4.1997., str. 88.), potvrđeno 27. listopada 1999., Zajedničko stajalište Vijeća od 19. lipnja 2000. (SL C 300, 20.10.2000., str. 1.) i Odluka Europskog parlamenta od 13. prosinca 2000. (SL C 232, 17.8.2001., str. 173.). Odluka Europskog parlamenta od 3. srpnja 2001. i Odluka Vijeća od 19. srpnja 2001.

⁽⁴⁾ [1993] ECR I-5145.

- (11) Ciljevi Zajednice određeni Ugovorom uključuju postavljanje temelja sve bliskije unije naroda Europe, promičući bliskije odnose među državama članicama u Zajednici i osiguravajući njihov ekonomski i socijalni napredak zajedničkim djelovanjem na uklanjanju prepreka koje dijele Europu. S tim ciljem Ugovor predviđa uspostavu unutarnjeg tržišta koje pretpostavlja uklanjanje prepreka slobodnom kretanju roba, slobodi pružanja usluga i slobodi poslovnog nastana, i uvođenje sustava koji će osigurati da se ne narušava tržišno natjecanje na zajedničkom tržištu. Usklađivanje zakonodavstava država članica o pravu slijeđenja pridonosi postizanju tih ciljeva.
- (12) Šesta direktiva Vijeća (77/388/EEZ) od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezu na promet – zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnova procjene⁽¹⁾, progresivno uvodi sustav oporezivanja Zajednice primjenjiv između ostalog na umjetnička djela. Mjere ograničene na područje poreza nisu dovoljan jamac usklađenog funkcioniranja tržišta umjetninama. Ovaj se cilj ne može postići bez usklađivanja u području prava slijeđenja.
- (13) Postojeće razlike između zakona trebalo bi ukloniti kada one narušavaju rad unutarnjeg tržišta i spriječiti nastanak novih razlika te vrste. Nije potrebno otklanjati ili spriječiti nastanak razlika za koje se ne smatra da će utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (14) Preduvjet pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta je postojanje nenarušenih uvjeta tržišnog natjecanja. Postojanje razlika između nacionalnih odredbi o pravu slijeđenja stvara prepreke tržišnom natjecanju i premješta prodaju unutar Zajednice i dovodi do nejednakog postupanja među umjetnicima ovisno o tome gdje su prodana njihova djela. Predmet razmatranja stoga ima transnacionalne aspekte koji se ne mogu zadovoljavajuće regulirati djelovanjem država članica. Izostanak djelovanja Zajednice sukobilo bi se sa zahtjevom Ugovora da se ispravi narušavanje tržišnog natjecanja i nejednako postupanje.
- (15) S obzirom na različitost nacionalnih odredaba, potrebno je donijeti mjere za njihovo usklađivanje kojima bi se riješile nejednakosti u zakonodavstvima država članica u područjima u kojima bi te nejednakosti mogle stvoriti ili održavati narušene uvjete tržišnog natjecanja. Potrebno je međutim uskladiti svaku odredbu zakonodavstava država članica o pravu slijeđenja i, kako bi se ostavilo što više prostora za nacionalne odluke, dovoljno je ograničiti provedbu usklađivanja na one domaće odredbe koje imaju najizravniji utjecaj na funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (16) Ova Direktiva stoga u potpunosti udovoljava načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti utvrđenima člankom 5. Ugovora.
- (17) Sukladno Direktivi Vijeća 93/98/EEZ od 29. listopada 1993. o usklađivanju trajanja zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava⁽²⁾, autorsko pravo traje 70 godina nakon smrti autora. Isto bi se razdoblje trebalo odrediti za pravo slijeđenja. Dakle, samo izvornici umjetničkih djela moderne i suvremene umjetnosti mogu biti obuhvaćeni pravom slijeđenja. Međutim, kako bi se dozvolilo pravnim sustavima država članica koje u vrijeme donošenja ove Direktive primjenjuju pravo slijeđenja u korist umjetnika da uključe ovo pravo u njihove pojedine pravne sustave i tim više da omoguće da se gospodarski subjekti u tim državama članicama postupno prilagode na spomenuto pravo održavajući svoju ekonomsku održivost, dotičnim državama članicama treba dozvoliti ograničeno prijelazno razdoblje tijekom kojeg mogu odabrati da ne primijene pravo slijeđenja u korist onih koji na to imaju pravo nakon umjetnikove smrti.
- (18) Područje primjene prava slijeđenja trebalo bi se proširiti na svaku radnju preprodaje uz iznimku onih obavljenih izravno između osoba koje postupaju u privatnom svojstvu bez sudjelovanja osobe koja se profesionalno bavi trgovinom umjetninama. To se pravo ne treba proširiti na radnje preprodaje od strane osoba koje djeluju u privatnom svojstvu muzejima, koji nisu za dobit i koji su otvoreni za javnost. S obzirom na posebnu okolnost umjetničkih galerija koje stječu djela izravno od autora, državama članicama bi trebala biti dana mogućnost izuzimanja od prava slijeđenja radnji preprodaje djela koje se obavljaju u razdoblju kraćem od tri godine od stjecanja djela. Interesi umjetnika također se trebaju uzeti u obzir ograničavanjem tog izuzeća na one radnje preprodaje u kojima prodajna cijena nije veća od 10 000 eura.
- (19) Trebalo bi pojasniti da se usklađivanje koje je pokrenuto ovom Direktivom ne primjenjuje na izvornike rukopisa pisaca i skladatelja.
- (20) Učinkovita pravila trebala bi se utvrditi na temelju iskustva stečenog u području prava slijeđenja na nacionalnoj razini. Udio autora u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela primjereno je izračunati kao postotak od prodajne cijene, a ne od povećanja vrijednosti djela čija se izvorna vrijednost povećala.
- (21) Kategorije umjetničkih djela podložnih pravu slijeđenja trebale bi se uskladiti.

⁽¹⁾ SL L 145, 13.6.1977., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 1999/85/EZ (SL L 277, 28.10.1999., str. 34.).

⁽²⁾ SL L 290, 24.11.1993., str. 9.

- (22) Neprimjena udjela autora u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela ispod najnižeg iznosa može pomoći da se izbjegnu nerazmjerno visoki troškovi naplate i administracije u usporedbi s koristi za umjetnika. Međutim, u skladu s načelom supsidijarnosti, državama članicama potrebno je dopustiti da uspostave nacionalne najniže iznose niže od najnižeg iznosa Zajednice, kako bi se promicali interesi novih umjetnika. Budući da se radi o malim iznosima ovo odstupanje neće imati značajniji utjecaj na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (23) Stope koje su odredile različite države članice za primjenu prava slijeđenja trenutačno se značajno razlikuju. Učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta djelima moderne i suvremene umjetnosti zahtjeva utvrđivanje jedinstvenih stopa u najširem mogućem opsegu.
- (24) Poželjno je uspostaviti, s namjerom usklađivanja različitih interesa uključenih u tržište izvornika umjetničkih djela, sustav koji se sastoji od ljestvice stopa za nekoliko cjenovnih raspona. Važno je smanjiti rizik od premještanja prodaja i izbjegavanja propisa Zajednice o pravu slijeđenja.
- (25) Osoba koja plaća udio autora u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela trebala bi u načelu biti prodavatelj. Države članice trebale bi imati mogućnost odstupanja od ovog načela u vezi s odgovornošću za plaćanje. Prodavatelj je osoba ili poduzeće u čije se ime sklapa kupoprodaja.
- (26) Trebalo bi predvidjeti mogućnost periodičnog prilagođavanja najnižih iznosa i stopa. S tim ciljem primjereno je Komisiji povjeriti zadatak sastavljanja periodičnih izvještaja o stvarnoj primjeni prava slijeđenja u državama članicama i o utjecaju na tržište umjetninama u Zajednici i prema potrebi podnošenja prijedloga za izmjene ove Direktive.
- (27) Osobe koje imaju pravo na udio u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela moraju biti navedene, sukladno načelu supsidijarnosti. Nije primjereno poduzimati mjere putem ove Direktive vezano uz nasljedno pravo država članica. Međutim, oni koji na to imaju pravo nakon autorove smrti moraju moći imati potpunu korist od prava slijeđenja, barem nakon isteka gore spomenutog prijelaznog razdoblja.
- (28) Države članice odgovorne su urediti ostvarivanje prava slijeđenja, osobito s obzirom na način na koji se to pravo ostvaruje. S tim u vezi ostvarivanje prava posredstvom udruga za kolektivno ostvarivanje prava jedna je od mogućnosti. Države članice trebaju osigurati da udruge za kolektivno ostvarivanje prava rade transparentno i učinkovito. Države članice trebaju također osigurati da se iznosi namijenjeni autorima državljanima

drugih država članica zaista naplate i raspodjele. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje aranžmane država članica o naplati i raspodjeli.

- (29) Uživanje prava slijeđenja trebalo bi ograničiti na državljane Zajednice kao i na strane autore čije zemlje pružaju takvu zaštitu autorima koji su državljani država članica. Država članica trebala bi imati mogućnost proširenja uživanja toga prava na strane autore koji imaju uobičajeno boravište u toj državi članici.
- (30) Trebalo bi uvesti odgovarajući postupci praćenja transakcija kako bi se na praktičan način osiguralo da države članice učinkovito primjenjuju pravo slijeđenja. To razumijeva i pravo autora ili njegova ovlaštenog zastupnika na dobivanje svih potrebnih podataka od fizičke ili pravne osobe odgovorne za plaćanje udjela autora od prodajne cijene izvornika umjetničkog djela. Države članice koje predviđaju kolektivno ostvarivanje prava slijeđenja mogu također predvidjeti da tijela koja su odgovorna za takvo kolektivno ostvarivanje i sama imaju pravo dobivati podatke,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Predmet prava slijeđenja

1. Države članice moraju predvidjeti autoru izvornika umjetničkog djela pravo slijeđenja, koje se definira kao neotuđivo pravo, kojeg se ne može odreći, čak ni unaprijed, na udio u prodajnoj cijeni ostvarenoj svakom preprodajom toga djela koja uslijedi nakon prvog otuđenja djela od strane autora.
2. Pravo iz stavka 1. odnosi se na sve radnje preprodaje u koje su uključeni kao prodavatelji, kupci ili posrednici osobe koje se profesionalno bave trgovinom umjetninama, kao što su javne aukcije, umjetničke galerije i, općenito, svi trgovci umjetninama.
3. Države članice mogu predvidjeti da se pravo iz stavka 1. ne primjenjuje na radnje preprodaje kad je prodavatelj stekao djelo izravno od autora u razdoblju kraćem od tri godine prije te preprodaje i kad prodajna cijena nije veća od 10 000 eura.
4. Udio autora u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela plaća prodavatelj. Države članice mogu propisati da je fizička ili pravna osoba iz članka 2., koja nije prodavatelj, sama ili solidarno s prodavateljem odgovorna za plaćanje iznosa koji pripada autoru.

Članak 2.**Umjetnička djela na koja se odnosi pravo slijeđenja**

1. U smislu ove Direktive „izvornik umjetničkog djela” znači djelo grafičke ili likovne umjetnosti, kao što su slike, kolaži, bojane slike, crteži, gravure, otisci, litografije, skulpture, tapiserije, keramika, staklovina i fotografije pod uvjetom da ih je izradio sam umjetnik ili da su umnoženi primjerci koji se smatraju izvornicima umjetničkog djela.

2. Umnoženi primjerci umjetničkih djela obuhvaćeni ovom Direktivom, koje je u ograničenom broju izradio sam umjetnik ili su izrađeni uz njegovo ovlaštenje, smatraju se izvornicima umjetničkih djela u smislu ove Direktive. Takvi će umnoženi primjerci biti na uobičajeni način označeni brojkama, potpisani ili na drugi način propisno označeni od umjetnika.

POGLAVLJE II.

POSEBNE ODREDBE

Članak 3.**Najniži iznos**

1. Države članice moraju odrediti najnižu prodajnu cijenu, iznad koje su prodaje iz članka 1. podložne pravu slijeđenja.

2. Ta najniža prodajna cijena ne smije ni u kakvim okolnostima biti veća od 3 000 eura.

Članak 4.**Stope**

1. Udio autora u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela predviđen člankom 1. određuje se prema sljedećim stopama:

- (a) 4 % od dijela prodajne cijene u iznosu do 50 000 eura;
- (b) 3 % od dijela prodajne cijene u iznosu od 50 000,01 do 200 000 eura;
- (c) 1 % od dijela prodajne cijene u iznosu od 200 000,01 do 350 000 eura;
- (d) 0,5 % od dijela prodajne cijene u iznosu od 350 000,01 do 500 000 eura;
- (e) 0,25 % od dijela prodajne cijene u iznosu većem od 500 000 eura.

Međutim, ukupan iznos udjela autora u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela ne može biti veći od 12 500 eura.

2. Odstupajući od odredaba stavka 1., države članice mogu primijeniti stopu od 5 % na dio prodajne cijene iz stavka 1. točke (a).

3. Ako bi iznos najniže prodajne cijene bio manji od 3 000 eura, države članice također određuju stopu primjenjivu na dio prodajne cijene u iznosu do 3 000 eura; ta stopa ne može biti niža od 4 %.

Članak 5.**Osnova za izračun**

Prodajne cijene iz članaka 3. i 4. su bez obračunatog poreza.

Članak 6.**Osobe koje imaju pravo na udio u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela**

1. Udio u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela predviđen člankom 1. plaća se autoru djela i, podložno članku 8. stavku 2., onima koji na to imaju pravo nakon autorove smrti.

2. Države članice mogu predvidjeti obvezno ili neobvezno kolektivno ostvarivanje udjela u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela predviđenog člankom 1.

Članak 7.**Državljeni trećih zemalja koji imaju pravo na udio u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela**

1. Države članice moraju predvidjeti da autori koji su državljani trećih zemalja i, podložno članku 8. stavku 2., njihovi pravni slijednici uživaju pravo slijeđenja u skladu s ovom Direktivom i zakonodavstvom dotične države članice, samo ako zakonodavstvo zemlje, čiji je autor ili njegov pravni slijednik državljanin, dopušta zaštitu prava slijeđenja u toj zemlji autorima iz država članica i njihovim pravnim slijednicima.

2. Na temelju podataka koje dostave države članice Komisija objavljuje, što je prije moguće, indikativan popis onih trećih zemalja koje ispunjavaju uvjet određen stavkom 1. Taj se popis mora ažurirati.

3. Svaka država članica može postupati prema autorima koji nisu državljani države članice, a koji imaju boravište u toj državi članici, na isti način kao što postupaju prema svojim državljanima s ciljem zaštite prava slijeđenja.

Članak 8.**Rok trajanja zaštite prava slijeđenja**

1. Rok trajanja zaštite prava slijeđenja mora odgovarati onome utvrđenom člankom 1. Direktive 93/98/EEZ.

2. Odstupajući od odredaba stavka 1., od država članica koje ne primjenjuju pravo slijeđenja (datum stupanja na snagu navodi se u članku 13.), ne zahtijeva se da tijekom razdoblja koje istječe najkasnije 1. siječnja 2010. primjenjuju pravo slijeđenja na one koji na to imaju pravo nakon umjetnikove smrti.

3. Država članica na koju se odnosi stavak 2. može dobiti najviše još dvije godine, ako je potrebno da omogući gospodarstvenicima u toj državi članici da se postupno prilagode sustavu prava slijeđenja, istovremeno održavajući svoje gospodarstvo, prije nego se zatraži primjena prava slijeđenja u korist onih koji na to imaju pravo nakon umjetnikove smrti. Najmanje 12 mjeseci prije kraja razdoblja iz stavka 2., dotična država članica mora o tome obavijestiti Komisiju navodeći svoje razloge kako bi Komisija mogla dati mišljenje, nakon odgovarajućih savjetovanja, u roku od tri mjeseca od primitka takve obavijesti. Ako država članica ne slijedi mišljenje Komisije, ona u roku od mjesec dana o tome obavješćuje Komisiju i opravdava svoju odluku. Obavijest i opravdanje države članice i mišljenje Komisije objavljuju se u *Službenom listu Europskih zajednica* i prosljeđuju Europskom parlamentu.

4. Ako unutar razdoblja koja se navode u članku 8. stavcima 2. i 3. dođe do uspješnog završetka međunarodnih pregovora s ciljem proširenja prava slijeđenja na međunarodnu razinu, Komisija podnosi odgovarajuće prijedloge.

Članak 9.

Pravo na dobivanje informacija

Države članice moraju predvidjeti da u razdoblju od tri godine od preprodaje, osobe ovlaštene prema članku 6. mogu zahtijevati od svake osobe koja se profesionalno bavi trgovinom umjetninama iz članka 1. stavka 2. bilo koju informaciju koja mu je potrebna za osiguranje naplate iznosa koji mu pripada od te preprodaje.

POGLAVLJE III.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Vremenska primjena

Ova se Direktiva primjenjuje na sve izvornike umjetničkih djela kako su definirani člankom 2., koji su 1. siječnja 2006. još uvijek zaštićeni zakonodavstvima država članica u području autorskog prava ili na taj datum zadovoljavaju kriterije za zaštitu prema odredbama ove Direktive.

Članak 11.

Klauzula o prilagodbi

1. Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Gospodarskom i socijalnom odboru najkasnije 1. siječnja 2009. i svake četiri godine nakon toga izvješće o provedbi i učinku ove Direktive, pridajući osobitu pažnju konkurentnosti na tržištu moderne i suvremene umjetnosti u Zajednici, posebno vezano uz položaj Zajednice u odnosu na važna tržišta koja ne primjenjuju pravo slijeđenja i poticanje umjetničke kreativnosti i postupaka upravljanja u državama članicama. Ona posebno ispituje njegov utjecaj na unutarnje tržište i učinak uvođenja prava slijeđenja u one države članice koje nisu primjenjivale to pravo u nacionalnom zakonodavstvu prije stupanja na snagu ove Direktive. Prema potrebi, Komisija podnosi prijedloge o prilagodavanju najmanjeg iznosa i stopa udjela u prodajnoj cijeni izvornika umjetničkog djela promjenama u tom sektoru, prijedloge vezane uz najveći iznos utvrđen člankom 4. stavkom 1. i bilo koje druge prijedloge koje smatra potrebnima za povećanje učinkovitosti ove Direktive.

2. Ovime se uspostavlja kontakti odbor. Sastoji se od predstavnika nadležnih tijela država članica. Njime predsjedava predstavnik Komisije i sastaje se na inicijativu predsjednika ili na zahtjev delegacije država članica.

3. Zadaće odbora su sljedeće:

- organizirati savjetovanja o svim pitanjima koja proizlaze iz primjene ove Direktive;
- olakšati razmjenu podataka između Komisije i država članica o bitnom razvoju na tržištu umjetninama u Zajednici.

Članak 12.

Provedba

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom prije 1. siječnja 2006. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kad države članice donose ove mjere one prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju odredbe nacionalnog zakonodavstva koje donose u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 14.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. rujna 2001.

Za Europski parlament
Predsjednica
N. FONTAINE

Za Vijeće
Predsjednik
C. PICQUÉ